

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
VILNIAUS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.
Skyriaus duomenys: A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. (8 5) 210 2497, faks. 8 7066 2000,
el.p. vilniaus.skyrius@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.

UAB „GJ Magma”	2014-10-08	Nr. 1158) - A4-5873
UAB „Ukmergės versmė”	į 2014-09-05	Nr. 243
Ukmergės rajono savivaldybės administracijai		
Vilniaus visuomenės sveikatos centrui		
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo		
valdybai		
Kultūros paveldo departamento Vilniaus		
teritoriniam padaliniui		

**ATRANKOS IŠVADA DĖL UKMERGĖS RAJONO VAISGĖLIŠKIŲ ŽVYRO
TELKINIO DALIES NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

1. Informaciją pateikė

UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, LT-08402 Vilnius, kontaktinis asmuo ekologas – inžinierius Edvardas Grencius, tel.: 8 (5) 2318178, faks. 8 (5) 2784455, el.p.: gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

UAB „Ukmergės versmė“, Šventupės k., Vidiškių sen., LT-20360 Ukmergės r., tel./faks.: 8 (340) 61800, el. p. versme@ukmerge.omnitel.net.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Vaisgėliško žvyro telkinio dalies naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Vidiškių vs., Žemaitkiemio sen., Ukmergės raj.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojamas naudoti plotas yra šiaurės rytinėje Ukmergės rajono dalyje, Žemaitkiemio seniūnijoje, Vidiškių viensėdyje, 10,5 km į šiaurės rytus nuo Ukmergės miesto centro, 4,8 km į vakarus nuo Žemaitkiemio miestelio centro, 2 km į rytus nuo Vidiškių miestelio. Vertinamas plotas patenka į tris privačius žemės sklypus priklausančius užsakovui (kad. Nr. 8115/0002:91, 8115/0002:93, 8115/0002:94) bei į valstybinę miško žemę, kurioje sklypas nėra suformuotas. Pagrindinė žemės sklypų naudojimo paskirtis – miškų ūkis. Ukmergės rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose, žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje, planuojama naudoti Vaisgėliško žvyro telkinio dalis rodoma kaip detalai išžvalgytas naudingųjų iškasenų telkinys bei kaip miško teritorija. Visas nagrinėjamas plotas yra apaugęs mišku. Planuojamame naudoti plote augantis miškas yra IV grupės, priskiriamos ūkinės paskirties miškams. Medžiai jau pasiekę savo ūkinės brandos amžių, vidutinis amžius svyruoja tarp 75 – 100 metų. Prieš pradedant eksploatuoti karjerą, miškas bus iškirstas parengus miškotvarkos projektą. Miškas nebus kertamas visas iš karto, o palaipsniui, tiek kiek reikės ploto kelių ateinančių metų gavybos darbams. Šiame telkinyje ištekliai patvirtinti Lietuvos SSR Geologijos valdybos naudingųjų iškasenų išteklių teritorinės komisijos 1982 m. lapkričio 19 d. posėdžio protokolu Nr. 10 (286). Bendrai visame telkinyje 17,1 ha plote apskaičiuota 1733 tūkst. m³ naudingųjų žvyro išteklių. Pagal preliminarious skaičiavimus, visame vertiname 11,07 ha plote, išteklių kiekis sudaro 1102 tūkst. m³. Tiksliau

išteklių kiekis bus apskaičiuotas naudojimo plano rengimo metu, sudarius naują markšneiderinį planą. Vertinamas plotas nepatenka į saugomas teritorijas. Artimiausios saugomos teritorijos yra už 175 m į vakarus esantis Šventosios ichtiologinis draustinis, 660 m į pietvakarius nutolęs Smiltynės botaninis – zoologinis draustinis bei Siesarties kraštovaizdžio draustinis – 4,3 km į pietus. Už 200 – 700 m į vakarus nuo telkinio teka Šventosios upė. Už 65 m ir toliau į rytus teka Muilinės upelis, kuris šiauriau telkinio įteka į Šventąją. Į pastarąją upelį rytinėje telkinio pusėje, už 105 m nuo vertinamo ploto, įteka Kalnupio upelis. Kiek toliau, už 1,7 km į pietus teka Siesarties upelis. Planuojamas naudoti plotas nepatenka į upių apsaugos juostas. Artimiausia saugoma kultūros vertybė yra Šventupės (Žemaitkiemio) buv. dvaro sodybos fragmentai, kuris nuo planuojamos naudoti teritorijos nutolęs 960 m (nuo vizualinės apsaugos zonos 607 m) į šiaurės vakarus (unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre – 809). Artimiausia gyvenama sodyba nuo nagrinėjamo ploto nutolusi 333 m į šiaurės vakarus.

Planuojamas naudoti (vertinamas) plotas apima 11,07 ha. Telkinio dangą vertinamame plote sudaro augalinis sluoksnis ir smulkus bei itin smulkus smėlis. Jos storis kinta nuo 0,2 iki 4,7 m ir vidutiniškai sudaro 1,5 m. Naudingąjį sluoksnį sudaro žvyro klodas. Didesnėje telkinio dalyje, apatinė naudingąjo sluoksnio dalis apvandeninta. Naudingąjo sluoksnio storis kinta nuo 3,3 iki 16 m, vidutiniškai sudaro 10,11 m. Apvandeninto sluoksnio storis vidutiniškai sudaro 1,18 m, maksimaliai siekia 4,8 m. Aslojančios nuogulos – glacigeniniai priemoliai ir priesmėliai. Žaliava iš telkinio bus naudojama kelių tiesimui ir remontui, įvairių statybinių užpildų gamybai, statybos darbams ir užpylimams. Metinis iškasimas sudarys apie 30 tūkst. m³. Visi ištekliai, pagal planuojamas kasybos apimtis, bus iškasti per 35 metus. Tiksliau tai bus apskaičiuota, rengiant telkinio naudojimo planą, kada bus įvertinti visi išteklių nuostoliai. Nuodangos darbuose, kaip ir visame gavybos procese, bus naudojamas ekskavatorius, buldozeris ir sunkvežimiai. Prieš pradedant gavybos darbus, dirvožemis bus nuimamas buldozeriu ir sustumiamas į pylimus, kurie bus formuojami palei išteklių apskaičiavimo kontūrą (tikslios pylimų vietos bus žinomos tik parengus telkinio naudojimo planą). Kasybos metu bus naudojamas tiksliai kuras dyzeliniams vidaus degimo varikliams. Tarša iš mobilių taršos šaltinių į aplinkos orą sudarys apie 2,8 t teršalų per metus. Produkcija pradžioje bus išvežama rajoniniu (IV kategorijos) žvyrkeliu dviem kryptimis, priklausomai nuo vartotojų vietos. Palei išvežimo žvyrkelį nėra nei vienos gyvenamosios sodybos. Toliau sunkvežimiai važiuos viešo naudojimo plentais.

Visi karjere dirbsiantys taršos šaltiniai bus mobilūs. Jiems dirbant karjere pagrindiniai veiksniai (taršos rūšys) galintys sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai yra triukšmas ir į orą iš vidaus degimo variklių išmetami teršalai. Kitokio poveikio (vibracija, šviesa, šiluma, elektromagnetinė spinduliuotė ir pan.) žvyro gavybos procesas aplinkai neturės.

Baigus naudingųjų iškasenų eksploatavimą, teritorija bus rekultivuojama į vandens telkinį (apvandenintoje išteklių dalyje), t.y. bus padidintas teritorijos vandeningumas, o neapvandeninta karjero dalis į mišką, taip iš dalies atstatant buvusį miškingumą.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į „Natura 2000“ tinklo teritoriją. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi buveinių apsaugai yra Šventosios upės slėnio pievos, arčiausiai priartėjančios iki 195 m atstumu. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Taurėnų – Užulėnio miškai, nutolę 10,7 km į šiaurės vakarus. Kasyba bus vykdoma tik konkrečioje vietoje, Lietuvos geologijos tarnybos suteiktame sklype. PŪV neįtakos gretimų upių hidrologinio režimo, nes karjero eksploatacijos metu nebus žeminamas ar kitaip veikiamas gruntinio vandens lygis. Atsižvelgiant į tai, kad PŪV neturės reikšmingų neigiamų pasekmių kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei, natūralioms buveinėms ar kitoms saugomoms gamtinėms vertybėms Saugomose teritorijose, PŪV poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymas - netikslingas.

6. Pastabos ir pasiūlymai

Tolimesni projektavimo sprendimai galimi tik miško žemę pavertus kitomis naudmenomis. Miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis vadovautis Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131 „Dėl miško

žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios”, reikalavimais.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. PŪV reikšmingo neigiamo poveikio gamtinei aplinkai (kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms ir kt.) neturės: neįtakos aplinkinių upių horologinio režimo (kadangi telkinyje vidutinis vandens lygis yra bent 2 m aukščiau, nei artimiausiame Muilinės upelyje), nebus vykdoma veikla vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose, bus naudojami šiuolaikiški mechanizmai, naudojamasi jau sukurta infrastruktūra.

7.2. Žvyro ir smėlio kasyba numatoma detaliai išžvalgytame vertingų išteklių plote. PŪV atitinka Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius. Gautas Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2014-08-28 raštas Nr. 1.7-2633, kuriame nurodyta, kad Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje nėra detaliai išžvalgytų žvyro telkinių, dėl kurių neišduotas leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes.

7.3. Neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai nenumatoma, nes artimiausia sodyba nutolusi 333 m į šiaurės vakarus, kitos sodybos nutolusios dar didesniais atstumais, pro jas nepraeina žvyro danga padengtas produkcijos išvežimo kelias. Oro taršai kietosiomis dalelėmis, išmetamosiomis dujomis iš mobilių tašos šaltinių bei triukšmo taršos mažinimui numatomos mažinančios priemonės: dirvožemio pylimo iki 3 m aukščio sustūmimas, šiuolaikinių saugių ir našių mechanizmų naudojimas.

7.4. Iškastas karjeras bus tinkamai rekultivuotas – karjero šlaitai bus nulėkštinti, užpilti dangos padėrmėmis ir dirvožemiu, apsėti žole bei apsodinti krūmais ir medžiais šlaitų erozijai sumažinti. Dalyje karjero dugno susiformuos vandens baseinas.

7.5. Pagal pateiktą informaciją PŪV metu triukšmo ribiniai dydžiai viršijami nebus ir atitiks Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reglamentuojamus dydžius.

8. Priimta atrankos išvada

Vaisgėlišio žvyro telkinio dalies naudojimui Vidiškių vs., Žemaitkiemio sen., Ukmergės raj. poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją apie pranešimo paskelbimą visuomenei. Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ nurodytose visuomenės informavimo priemonėse.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Vilniaus skyriaus vedėja

Justina Kraskauskaitė

